

Tosca

Turek v Itálii – Fiorilla

Výstavu Šperky na jevišti můžete navštívit do konce března.

Uměleckoprůmyslové muzeum,
ul. 17. listopadu 2,
Praha 1,
www.upm.cz

Koncem ledna 2006 doputovala do pražského UPM z operního domu v Covent Garden unikátní výstava několika desítek šperků, které ke svým operním rolím nosila Maria Callas. Jak tvrdí kurátor výstavy Rinaldo Albanesi, jevištní šperky patří do muzejní vitríny. Přestože se o špercích napsaly stovky knih, stál do nedávné doby jevištní šperk zcela mimo zájem sběratelů. Právě Albanesi má zásluhu na tom, že firma Swarovski zakoupila před několika lety unikátní jevištní kolekci 14 000 šperků z archivu ateliéru Marangoni. Šperk z tohoto ateliéru (malou zdobenou korunkou) si nasadila při svém debutu ve veronské Areně ještě neznámá zpěvačka Maria Callas v roce 1947. Pověřivá diva se rozhodla, že na jeviště vstoupí vždy jen s nimi. Použité materiály šperků – dřevo, kůže, perleť, plast, umělé perly, kameny z křišťálového skla, kov – jsou zušlechťovány skvělým řemeslem ateliéru, založeného v roce 1940 v Miláně.

Křišťálové kameny Daniela Swarovského září v různých barvách, mívají různé velikosti i tvary: podlouhlé i kapkovité. Zakladatel společnosti Marangoni navrhoval především pro proslulou La Scalu. V Miláně se vyráběly šperky i pro Luciana Pavarottiho či hvězdy filmového plátna Marilyn Monroe, Audrey Hepburn a Nicole Kidman. V současné době se jedná o smlouvě s dalším velkým hlasem operního nebe: s Annou Netrebko.

Chcete odpověď na otázku, zda jsou jevištní šperky klenotnická díla? V každém případě patří do krásného divadelního snu, který by bez nich byl o něco chudší... Po Praze mohou obdivovat soubor jevištních šperků severní Evropa a Spojené státy (jen v roce 2005 výstavu navštívily téměř tři miliony lidí).

UNIKÁTNÍ ŠPERKY

PRO JEDINEČNÝ HLAS

Maria
as

Anna Boleyn

Klasicistní hodiny ve tvaru vázy s amorkem (konec 18. století)

Biedermeierské sloupkové hodiny (kolem 1830)

Rodina s jiným rozměrem

Domov na konci světa

Michael Cunningham

Koupit si dvě knížky za cenu jedné je skvělý reklamní tah. Dostat k Hodinám Michaela Cunninghama jako dvojče Domov na konci světa (Euromedia 2005), je dárek nad dárky... Ani v Domově ale nejde – podobně jako v Hodinách – o jednoduché čtení...

I když začátky amerického spisovatele Michaela Cunninghama vypadaly růžově, po raketovém úspěchu několika povídek k autorovi sláva nepřicházela. Až po několika letech poslal Cunningham do The New Yorker k otištění jednu klíčovou kapitolu z ještě neotištěného Domova na konci světa a redakce ji ihned zveřejnila. Cunninghama povídka způsobila senzací a jeho Bílý anděl vyšel dokonce v Antologii nejlepších amerických povídek (1990). Až poměrně útlý svazek Hodiny přinesl autorovi Pulitzerovu cenu a Domov na konci světa další nadšené recenze. Příběh Domova na konci světa vypráví několik hlavních postav. Jen prvních pár desítek stran románu nás ukolébá v pocitu, že jde o příběh o dospívání, ale pak už nastoupí všechny peripetie hodně nekonvenčního rodinného vzorce, kde se homosexuální Jonathan, bisexuální Bobby a heterosexuální Clare milují navzájem. Velmi nelehká je nastoupená cesta „dětí Woodstocku“ k idylické podobě rodinného klidu a míru. Domov na konci světa, strhující Cunninghamovo drama, má už dokonce svou filmovou verzi (na scénáři spolupracoval sám autor, v hlavní roli se objevil Colin Farrell).

SVĚTOVÁ
KNIHOVNA
ODEON

Stroje času

Těsně před koncem minulého roku, po který si pražské Uměleckoprůmyslové muzeum připomínalo 120. výročí své existence, se otevřela poslední část stálé expozice Příběhy materiálů nazvaná Stroje času. Tuto expozici muzeum systematicky budovalo již od roku 2000. Unikátní sbírka hodin, hodinek a měřících přístrojů se orientuje především na umělecké ztvárnění hodinových schránek. V celkovém počtu devíti stovek exemplářů naleznou příchozí stolní sluneční hodiny, senzační sbírku kapesních a náramkových hodinek, nechybí samozřejmě ani interiérové hodiny.

Uměleckoprůmyslové muzeum, ul. 17. listopadu 2, Praha 1, www.upm.cz

Mozart? Mozart!

Zanechal za sebou vstřícné „hity“, ale také komplikované skladby. Výročí 250 let od narození hudebního génia W. A. Mozarta se stalo v Evropě i v Americe podnětem k přípravě mnoha seriálních uměleckých projektů. Nejpromyšlenější nabídku připravilo Rakousko, které oslavy pojalo jako velkolepou státní propagaci. Nejvíce akcí se odehraje v Salcburku (na letním festivalu zazní všech jeho 22 jevištních děl) a ve Vídni – nová operní scéna Theater an de Wien bude uvádět několik mistrovských oper ve špičkovém obsazení, výstavní síň Albertina obsadí na půl roku obsáhlá výstava o Mozartovi v rodném domě je již k vidění stálá Mozartova výstava.

A jak se k Mozartovi postavilo Česko v čele s městem, „kde Mozartovi rozuměli“, kde slavil úspěch s Figarovou svatbou a kde se odehrála světová premiéra Dona Giovanniho a La Clemenza di Tito? Do popředí oslav světového skladatele se postavilo sdružení Mozart Praha 2006 se sedmnácti institucemi. Za sebou již máme slavnostní koncert (27. ledna, den Mozartova narození) a před sebou skoro dvě stovky zajímavých projektů.

TIPY PRO VÁS:

- Jako první se mezi knihami o skladatelově životě objevila biografie, která ukazuje zázračné dítě v nezvyklém světle. Dílo Dorothee Leonartové s názvem Mozart, zamlčená tvář vydává Albatros.
- Od poloviny března až do září nabídne České muzeum hudby zajímavou expozici Hudba v Praze 1760–1810, jež představí skladatele a virtuózy, Mozartovy předchůdce i současníky (Koželuh, Kučař, Maschek). Na podzim se pak v Klimentinu představí kolekce vzácných dobových opisů Mistrovských skladeb.
- 9. března uvede soubor baletu Národního divadla českou premiéru baletu Mozart? Mozart! – tři choreografií na Mozartovu hudbu Jiřího Kyliána a Petra Zusky. Dirigentem představení je Oliver Dohnányi.
- 1. května vystoupí ve Stavovském divadle italská mezzosopranistka Cecilia Bartoli s Berlínskou filharmonií.
- Z nabídky Pražského jara: 13. května diriguje Pražskou symfonii s Vídeňskými symfoniky Zubin Mehta, ve stejný den zazní na Bertramce arie věnované Josefíně Duškové; 20. května se na scéně Stavovského divadla objeví nové nastudování Dona Giovanniho v legendárním scénickém provedení Kašlík, Svoboda s kostýmy Theodora Pištěka; 30. května zazní v Rudolfinu Koncert č. 20 d moll pro klavír v podání Mariána Lapšanského.
- 22. října se v rámci festivalu Struny podzimu na scéně Stavovského divadla objeví ve světě proslulá současná inscenace Don Juan in Prague, kde v roli Donny Elvíry exceluje Iva Bittová. Jeviště ožívá dekoracemi s použitím fotografií Jana Saudka.
- 14. prosince se uskuteční závěrečný mozartovský koncert ve Smetanově síni Obecního domu se sopranistkou Evou Urbanovou.

Snímek ze současného nastudování Kouzelné flétny ve Stavovském divadle

INFORMACE O AKCÍCH NAJDETE NA:
www.mozart2006.net, www.mozarteum.at, www.salzburgfestival.at,
www.mozartpraha2006.cz

Malíř Ota Janeček (1919–1996) zanechal na každém ze svých děl jedinečný punc vlastní osobitosti. Tak jako má každá mince dvě strany, tak i malíř ve svém díle bravurně střídá realistické postupy s fantazijními. V počátcích tvorby byl Ota Janeček inspirován dílem Amedea Modiglianiho, poté kubismem a v padesátých letech vytvořil vlastní variantu poetického realismu. V pražské Chodovské tvrzi se letos malířovo dílo objevuje již popáté. Po předchozích výstavách koncipovaných po desetiletích Janečkovy tvorby nadešel čas let sedmdesátých. Uvidíte obrazy i grafiky se snovou krajinou plnou symbolů a archetypů, krajiny zabydlené semeny, vejci, plody, ulitami, vznášejícími se bublinami i larvami – krajiny plné zárodků života... A samozřejmě spatříte i symboly, které jsou s malířovou tvorbou neodmyslitelně spjaté – stébla trav a ptáčky. Janečkova díla nejsou časově ani tematicky ohraničena, vznikají paralelně a vzájemně prorůstají. Pro návštěvníka výstavy budou 70. léta setkáním se zdánlivě jiným malířem. S tvorbou, kterou s předchozími obdobími spojuje „jen“ jednotící poetické vidění světa kolem nás.

Malířův syn, nakladatel Tomáš Janeček, k velkému zájmu návštěvníků podotkl: „Zájem ze strany galerií o otcovo dílo je tak velký, že jsem některé výstavy odsunul na pozdější dobu. Jediné, co stále nepřichází, je nabídka od velké galerie na retrospektivní výstavu otcova díla. Je to možná dáno současným trendem v galeriích, že ten, kdo umí vzít do ruky tužku a štětec, nebývá dost avantgardní. Velká návštěvnost otcových výstav je však důkazem, že pro mnoho lidí přece jen umět kreslit je věc podstatná.“

„Čtvero ročních období“ v podání Oty Janečka, oleje a pastely ze současné expozice: „Zima“ (Přízemní let vajec a bublin), „Jaro“ (Léta sedmdesátá), „Léto“ (Žluťásci), „Podzim“ (Hnízdo)

Výstava ve Velké galerii je otevřena do 19. března 2006
Galerie Chodovské tvrze, Ledvínova 9, Praha 4

Snová krajina PLNÁ SYMBOLŮ

ZLOMENÉ KVĚTINY

když je filmografie Williama Jamese Murrayeho (1950) poměrně bohatá, amerického legendárního komika jsme si zapamatovali donedávna jen jako spolubydlícího Dustina Hoffmana ve filmu Tootsie... Teprve v posledních letech přibýlo ve filmotéce tohoto herce několik zajímavých titulů: Bob Harris v nezávislém filmu Ztraceno v překladu (režie Sofie Coppolová), ve filmu Jima Jarmuscheho Kafe a cigára si zahrál sám sebe... Americký minimalistický filmař obsadil prvotřídního herce úsporných výmluvných gest i do svého dalšího titulu Zlomené květiny, který utkvěle sleduje jedno téma. Smutná komedie vypráví o podivuhodné road movie Dona Johnstona, bývalého donchuána. Poté co mu jedna z exmilenek napíše, že s ním má syna, vydává se Johnston podle plánu svého přítele po Spojených státech. A život dokáže přinést nevidaná překvapení. Hlavní hrdina dospělého potomka na tragikomické pouti sice nenachází, zato se ale do svého zajištěného zázemí vrací někdo úplně jiný...

Ve filmu se blýsknou skutečné hollywoodské hvězdy: Jessica Langeová nebo Sharon Stoneová. Film, jenž vznikl v roce 2005, překvapivě získal Grand prix na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes.

WOODYHO RETRO NA JEZERCE

Několik desítek pražských divadel se nedávno rozrostlo o Divadelní společnost Jana Hrušínského se sídlem v Nuslích – Na Jezerce. Principál kupodivu nesází jen na osvědčené divadelní frašky s komorním obsazením. Překvapí i projektem, kdy náklady musí dlouhou dobu převyšovat jeho výnosy. Má čich na dobré sólisty (Bohdalová, Preissová, brzy snad i Polívka a Tříška), ale i na režiséry (Hřebejk, Engelová, Hlavica a talent, o kterém v posledních sezonách často slyšíme, Ondřej Sokol). Koncem minulého roku měla Na Jezerce premiéru hra, jež vznikla na základě úspěšného filmu Woodyho Allena z roku 2001 Prokletí žlutozeleného škorpióna. Do divadelní podoby jej převedl sám režisér Ondřej Sokol. Vtipná komedie o úspěšném pojišťovacím agentovi nás zavádí do New Yorku čtyřicátých let. Neodolatelná dvojice Betty Ann (Kateřina Lojdová) a C. V. Briggs (Jan Hrušínský) se má podle osvědčeného hollywoodského filmového principu zpočátku ráda jako kočka a pes až do chvíle...

Jan Hrušínský i Ondřej Sokol shodně cítili, že stylově zajímavá hra s gejzírem situací a vtipných i ironických dialogů by mohla nuselské scéně přinést opět něco jiného. Stačila „malíčkovit“ – požádat Woodyho Allena o autorská práva. Slavný herec a režisér na nabídku odpověděl až téměř po roce, a tak se herci pustili do studia retrokomedie s názvem Prokletí nefritového škorpióna, která samozřejmě neztratila nic se svého půdorysu neuvěřitelných gagů. Diváky možná baví i skutečnost, že pět herců ze sedmi hraje více rolí. A bleskurychlé převleky jsou zákonitě legrační. V nuselském parku můžete navštívit nejen některé z divadelních představení s kvalitním repertoárem a herci, ale také se nechat pohostit v příjemné restauraci Opona s vtipným jídelníčkem a se slušným vinným sklepem. Co se hraje i aktuality kolem divadla se dozvíte na velmi přehledných webových stránkách www.hrusinsky.cz.

A na co se můžete těšit dál? Třeba na novou inscenaci Tartuffa v režii Lukáše Hlavici s kostýmy a scénou Lucie Loosové.

*Divadlo Na Jezerce,
Na Jezerce 1451,
Praha 4*

DO NAHA!

... na Vinohradech

Nejdřív byl film a z něj se později zrodil muzikál. Cattaneoův citlivý a vtipný příběh o šestici vyděděnců společnosti se stal na konci tisíciletí skutečným filmovým hitem. Američtí divadelní producenti se později začali o britský filmový námět zajímat a v konkurzu přepisu na muzikál uspěl nováček, talentovaný David Yazbek, jemuž hudba a texty písní k muzikálu Do naha přinesly okamžitý úspěch: cenu Grammy, Drama Desk i nominaci na cenu Tony. S librettem Terence McNallyho, jednoho z nejlepších současných amerických dramatiků, se tak z filmu stala veleúspěšná muzikálová verze.

V současné době se na tomto titulu baví i pláčou diváci v divadlech v Liberci, Uherském Hradišti a v Pardubicích. Neomylně po něm sáhl i umělecký šéf Divadla Na Vinohradech Martin Stropnický. Věděl, že šestici „statečných“ mužů silně obsazená pánská část souboru disponuje. Pod režijní taktovkou hostujícího Radka Balaše se v kostýmech Jolany Schofieldové-Izbické na scéně Davida Marka představí Filip Blažek, Michal Novotný, Pavel Rímský, Ladislav Frej, Pavel Batěk a Daniel Bambas. Téma muzikálu se točí kolem lidí, kteří sice prožívají nelehké životní situace, ale společně se je učí zvládnout...

A jaké jsou další vinohradské premiéry této sezony? Podle televizního seriálu BBC autorů J. Lynna a A. Jaye vznikla divadelní hra Jistě, pane ministře (s Viktorem Preissem) a v americké tragikomedii Chvilé pravdy od Israela Horovitz se po několika sezonách objeví po boku Petra Kostky Dagmar Veškrnová-Havlová.

*Divadlo na Vinohradech,
náměstí Míru 7, Praha 2*